

Det, der bliver.

Herrens Ord bliver evindeligt.
(1. Pet. 1. 24.)

Retfærdighed

Friede fra vore Fjenders Haand skulle vi tjene ham uden Frygt, i Hellighed og Retfærdighed for hans Aasyn alle vore Dage. Luk. 1, 74—75.

Det er Præsten Sakarias, der i sin Lovsang til Herren, Israels Gud, udtrykker sig saaledes, efter at der er født ham en Søn i hans Alderdom. Et Gudsforhold, som han besynger i disse Ord, ser han skal komme med ham, hvis Følelser og Vejbereder hans Søn er kaaret til at blive.

„Friede af vore Fjenders Haand,” siger Sakarias. Om han sigter til Israels politiske Fjender og Undertrykkere, eller kun til de aandelige Fjender, Synden, Døden og Djævelen, det skal vi ikke befatte os med her. At være friet af Fjendehaand er Hovedsagen.

„Tjene ham uden Frygt,” siger Præsten videre. Med Frygt tjente de Fjenderne, og under Loven trældede Israel i den gamle Pagt. Med Kristus skulde komme en Tid, da de som glade Børn skulde tjene deres Gud med Glæde.

Det var saa det efterfølgende, vi særlig vilde henlede Opmærksomhed paa. „I Hellighed og Retfærdighed for hans Aasyn alle vore Dage.”

I Hellighed — her tænkes paa den Renhed, et Menneske faar, naar det for Kristi Livs, Døds og Opstandelses Fortjeneste bliver et Guds barn, den Renhed, der er skænket os i Daaben. Et saadant Menneske er rent og helligt i Guds Øjne.

Ved Retfærdighed tænkes her til Forskel paa et Guds barns paafølgende rette Færd, en ret Livsvandring i Forhold til Gud og Mennesker.

Ordet „Retfærdighed” staar som Udtryk for et Begreb, som af forskellige Mennesker opfattes meget forskelligt. Det drejer sig dog bestandig om et Menneskes Færd eller Vand.

Der er noget, som hedder borgerlig Retfærdighed; derved forstaar en saadan Livsvandring i Forhold til Medmennesker, Øvrighed og Stat, som kan staa Prøve over for de borgerlige Love. Den er ikke at foragte, men den staar ikke Maal for Guds Aasyn eller i Guds Rige.

Og vi kender noget til „Farisæernes og de skriftkloges Retfærdighed,” om den sagde Jesus i sin Bjergprædiken til sine Tilhørere: „Uden eders Retfærdighed overgaar denne, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige.”

Læg Mærke til Jesu Ord: Uden eders Retfærdighed overgaar den, komme I ingenlunde ind i Himmeriges Rige. Der var altsaa noget i Farisæernes og de skriftkloges Livsvandel, han anerkendte som rigtigt, men det forslog ikke, i Forhold til Mennesker naaede det ikke op til Herrens urokkelige Forordning: „Du skal elske din Næste som dig selv.”

Men Sakarias synger om „Retfærdighed for Guds Aasyn.” Det er den, enhver maa have for at komme ind i og leve i Guds Rige.

Saaledes er Jesu Retfærdighed, som er skænket os i Daaben; saa vidt altsaa det samme som den nævnte Hellighed.

Men Jesu Færd og Liv bliver saa ved at staa for et Guds barn som Forbillede, og naar Livet ikke svarer dertil, saa bekender han det og faar baade Forladelse for det manglende og ny Kraft til at vandre retfærdigt.

Det er det salige i et Guds barns Gudsforhold: i Hellighed og Retfærdighed for hans Aasyn alle vore Dage. Og det bliver saa ved ud over Tiden i dette Liv ind i Evigheden.

Vestens Kirkebibel.

Af H. P. Hansen.

I.

Sammen med det øvrige Krigsbytte, Sejrhæren Titus førte med sig til Rom efter Jersalems Ødelæggelse, var der, som Josefus beretter, ogsaa en hebraisk Bibel, og den vilde jo have været af saa meget større Interesse, om det var det Eksemplar, der opbevarede i Templet og saaledes i Besiddelse af særlig Autoritet og Ælde.

Det ved vi intet om, men Begivenheden er for saa vidt af Interesse, som det ikke skulde være længe før Kristendommens hellige Skrifter kom til at forelægges paa den romerske Tunge.

Den syriske og den latinske er de to ældste Oversættelser af Kristendommens hellige Skrifter. Den latinske Oversættelse staar i Spidsen i Retning af Indflydelse, Varighed og Evne til Selvfornyelse, blandt alle de store Kirkebibler op til Luthers og Tindales Tid.

Den gamle latinske Oversættelse stammer fra en Tid, da Kirkens Tro var prøvet og styrket gennem Lidelser.

Det var i Aaret 211, at en Gruppe afrikanske Kristne — Afrikanere paa Grund af Opholdssted, Romere af Fødsel — led Martyr døden. Paa sin Vej fra Palæstina til Ægypten og Nordafrika udstedte Kejser Severus et Edikt, der forbød Overgang til Kristendommen. Han forbød det, men kunde ikke hindre det. Den nordafrikanske Kirke havde sin Bloddaab. Hvorledes den bar sin Prøvelse kender vi fra Perpetua, der var en af Martyrerne.

De første Evangelister i Italien var som andre Steder nødvendigvis ogsaa de første Oversættere. Men selv om der er Spor af meget gamle Oversættelser til Latin, saa finder vi dem i Litteraturen dog først hos Kirkefaderen Tertullian, der var født omkring Midten af det andet Aarhundrede — den Mand, hvis glødende Talehæder har givet Kristenheden det Ord, der er kendt alle Vegne, hvor Evangeliet er bleven forsyndt: Semen est sanguis Christianorum, populært oversat: Martyrernes Blod er Kirkens Udsæd.

Han skrev paa Latin, og forstod Græsk, men ikke Hebraisk. Han maatte henvende sig til andre for Oplysning om det gamle Testament i Originalsproget. Saadan Oplysning var vanskelig tilgængelig og ofte tvivlsom. Som naar han i en Behandling af de første Ord i Genesis skriver: Nogle siger, at Genesis paa Hebraisk begynder saaledes: I Begyndelsen dannede Gud sig selv en Søn.

Han har læst det gamle Testament baade paa Græsk og Latin. Naar man gennemlæser hans Skrifter, ser man, at han havde en latinsk Oversættelse for sig. Det vil altsaa sige, at der i sidste Halvdel af det andet Aarhundrede fandtes en latinsk Bibel i Nordafrika, hvor Tertullian var Biskop.

I Tertullians talrige Skrifter findes der en Mængde bibelske Citater fra alle de kanoniske Skrifter, og han giver saaledes vigtige Bidrag til Rekonstruktionen af Vestas Latina eller den gamle latinske Oversættelse før Hieronymus.

Med Ildtungerne lysende paa deres Hoveder og Evnen til at tale i fremmede Tunger var Signalet for Herrens Sendebud givet til at forkynde Evangeliet paa alle Sprog, og med Oversættelsen af Bibelen paa Latin var Portene aabnede for hele det vestlige Europa, og man var i Besiddelse af Nøglen til at aabne endnu flere Døre.

I det fjerde Aarhundrede skriver Krysostomus: Ikke saaledes Værker af private og ulærde Mænd, men Syrere og Ægyptere og Indere og Persere med Æthiopere og Mængder af andre Folk har disse Ting om ham oversat paa deres egen Tunge.

Det næste store Vidne om den gamle latinske Bibel oversættelse er Cyprian, der en halv Snes Aar var Biskop i Kartago, og som ifølge Mr. Burkitt gjorde flittig og nøjagtig Brug af Bibelen. Vi er i Stand til at sammenligne Bibelcitater i denne fremragende Martyrs Skrifter med nogle gamle latinske Bibelmanuskrifter.

Det er ogsaa værd at mærke sig, at disse gamle Bibelmanuskripter af den gamle latinske Oversættelse bærer Stænk af Martyrernes Blod, de falder sammen med den sidste og frygteligste Forfølgelse mod Menigheden, der holdt fast ved sin Bibel.

Hvad disse Aar betød for Menigheden, fremgaar blandt andet deraf, at i de følgende tre eller fire Aarhundreder efter regnede man Tiden fra denne Forfølgelse. Denne Martyr dato, 284 e. Kr., forsvandt først fra Dokumenter, da Menigheden vakte sig til Erkendelse af den Kendsgerning, at en større Æra end Martyrtiden var det rette Udgangspunkt for Historien.

Det var Forfølgernes Maal at faa fat paa de Kristnes Bøger; thi man følte, at det var til ingen Nytte at ihjelslaa disse Mennesker. Saa snart de faldt, sprang andre frem og indtog deres Plads. Bøgerne var Hemmeligheden ved disse Kristnes Heltemod, Hedningerne havde en instinktiv Følelse af, at i dem fandtes det evige Liv Ord.

Det var sikkert næppe et halvt Aarhundrede før den kristne Tidsregning, Julius Caesar landede i Britland. Købmænd og romerske Soldater, der havde modtaget Evangeliet, var sikkert dets første Herolde paa de britiske Øer allerede i den apostoliske Tid. Med det romerske Herredømme blev Latinen indført og det varede ikke længe, før den blev Lovens, Religionens og Skolens Sprog overalt i det vestlige Europa, hvor de romerske Legioner slog Lejr, og det laa nær for de første Kristne i disse Egne at tilegne sig det latinske Sprog ogsaa for at blive i Stand til at læse den hellige Skrift.

Da det magtige romerske Rige sank i Grus i det femte Aarhundrede, og Franker, Gøther, Alaner, Vandaler og Svever det ene Folk efter det andet drog over Rhinen, blev deres Børn latinske Kristne, og den latinske Oversættelse af de hellige Skrifter blev deres Bibel.

En Lovsangens Tjener.

Af Pastor A. Fibiger.

Vi Danske plejer indtil Ordsprogsmæssighed at rose os af at have „den bedste Salmebog”, „den rigeste Salmeskat” i Verden.

Hvorvidt dette nu virkelig passer eller er et spødtuftende Offer paa Lokalpatriotismens Alter, skal jeg lade staa hens; det maa mere kyndige Folk afgøre. Den, der skriver disse Linier, giver sig paa ingen Maade ud for at være salmekyndig, kan til og med endogsaa daarligt bedømme Forskellen mellem en rigtig Salme og en aandelig Sang.

Men af og til har jeg tænkt paa, at det synes, som om de Folk, der har Forstand paa de Dele, lidt for meget gaar ud fra, at nu er Salmedigtningen saa at sige afsluttet i vort Folk. Vi har haft de tre „store” Profeter: Kingo, Brorson og Grundtvig — af hvilke den første synes mig langt den svageste —, dertil de mindre Profeter som Ingemann, Casp. Johs. Boye, Chr. Richardt osv.; men det er kun lidt af „nyere kristelig Digtning, der findes optaget i vor Salmebog. Det er, synes det mig, som om man mener, der nu er laaset af.

Hvorfor vi f. Eks. ikke har faaet en Sang som Zak. Nielsens: „Jeg ved det, Gud, jeg trænger til din Tugt”. L. Trojels: „Naar for Jesus Dagen endte”, Jac. Paullis: „Lær mig at kende dine Veje”, eller Henry Ussings: „Jesus, hvor du bange stred —” med i vor sidste

Salmebog, begriber jeg ikke, da i hvert Fald de tre førstnævnte forelaa trykt og velkendt for Offentligheden, før den udkom; og disse fire er endda kun nævnt som Eksempler, der med Lethed kunde forøges med mange flere.

Men hvad skal der mon til for at kunne faa Sange og Salmer optaget i en ny Udgave af vor Salmebog? Det var det nok værd at vide.

Man hører undertiden Klager over, at den kristne Digtning ikke mere skyder friske Skud; men det forekommer mig, at de er bundretfærdige.

Jeg er overbevist om, at en Digtning som den, cand. pharm. Mads Nielsen har præsteret, ligesom den Mands, jeg nedenunder skal omtale, fuldt ud vil kunne hævde sig baade ved sin Lødigthed og sin Form. Hvor meget rent ud sagt (undskyld!) Bras og Klinkklang har ikke selv vore fremtalte store Profeter præsteret, ved Siden af det fortrinlige. Selv den gode Homer sov jo undertiden. Alting kan ikke altid være lige godt. Og Smagen er i hvert Fald nu om Dage langt mere sikker og kulturpræget.

Den, jeg vilde nævne her, ved Siden af Mads Nielsen, er A. Levinsen. Jeg ved nok, man har villet sætte ham en Klasse under hans Broder, den tidlige afdøde Præst Johs. Levinsen, hvis smaa Sange („Mig blegned alle Roser”, „Jeg gaar til Himlen, der er mit Hjem” osv.) er skattet og elsket i vide Kredse blandt Guds Folk i Danmark. Men det kom sig af, tror jeg, at medens Johannes Levinsen var død, saa levede „A. L.”, som han altid saa beskedent kaldte sig som Forfatter.

Men nu, da denne væsentlige Hindring for Anerkendelse er bortfalden, idet han nu ogsaa er gaaet hjem til Herren, og det er opfyldt, hvad han skrev i sin skønne Pilgrimssang: „Jeg gaar med Sang ad Sion til —”, nu kunde det maaske være betimeligt at henlede rette Vedkommendes Opmærksomhed paa den aandelige Skat og Rigmød, han har efterladt os.

Oberst i Ingenjörkorpset Anton Levinsen var en velkendt Skikkelse indenfor de københavnske Menighedskredse. Han blev kun 61 Aar gammel, idet han døde af Hjerneforkalkning den 6. Mts. Men hans Bortgang var fuld af Fred og gennemlysnet af Haab om Herlighed hos Gud. Han led slet ingen Smertes og gik med Tak og Glæde sin Hjemgang i Møde; „Til Himlen staar min Hu”, som han selv har skrevet.

Det er en af selv vore mest begejstrede Salmebogsforvarere indrømmet Kendsgerning, at der er to Kapitler, vi næsten fuldstændig mangler Udtryk for i vor Salmebog. Det ene er Hedningemissionen, — paa dette Punkt bør en fremtidig Salmebogskommission gøre et stort Udvalg af vore Missions-Sangbøger, — og det andet er Lovsangene, mærkeligt nok.

Men paa dette Punkt vil A. Levinsen kunne yde en værdifuld Hjælp. Thi dersom der var nogen Streng, der fra Gud var spændt paa hans Harpe, saa var det netop Lovsangene. Derfor kaldte han ogsaa det lille Hæfte, han udgav i 1916 („Kirkeklokken”s Forlag) for „Lovsange” og gennemlæser man det, finder man, at det er Lovsangstenen, der i fremragende Grad præger det.

Han kunde ogsaa digte kønt og følt over bibelske Tekster og Emner, f. Eks. „En Sang om Kærlighed” med Motiver fra Højsangen, eller „Saligt det Folk, der kender Frydesangen”, en Efterklang fra Salmernes Bog; men der, hvor han er mest original og løfter sig højest, er, naar han synger om to Ting 1) den rene Lovsang til Guds Pris og Ære, 2) Lammets og Korsets Pris. Ja, hvor staar han fast paa den lutherske Kirkes

Klippegrund, og hvor har hans Hjerte været fuldt af Tak til det blødende Guds Lam, der har sonet alle vore Synder med sit Blod!

Maa det være mig tilladt her at nævne Titlerne paa nogle af hans — som det synes mig — kønneste og lodigste Digte: „Da Sjælen kom dybest i Vaade”, „Der er i Guldharpn en sitrende Klang”, „Den Sangenes Sang”, „Det skønneste i Verden, som mine Øjne saa”, „Din Lovsang jeg ønsker at være”, „Du himmelske Mester”, „Hal-leluja, min Sjæl er frelst”, „Intet mellem mig og Jesus”, „Jesus med de aabne Arme”, „Det er fuldbragt”, „Paa Golgata, der hænger han”, „Store Gud, din Magt og Vælde har betaget dybt mit Sind.”

Endvidere kan nævnes et smukt Digt om „Skovtofte”, som han elskede, og Mindesangen om Pastor Friis-Hansen („Der faldt en Stjerne i Natten”).

Hermed være saa Oberst Levinsens Sange anbefalede saa varmt, som jeg formaar det.

In Memoriam.

(Kr. Dagbl.)

De falder fra den ene efter den anden af dem, der stod midt i Missionsarbejdet i Aarhundredets Begyndelse. Pastor N. P. Hansen og hans Hustru er kaldt hjem til Sabbatshvilen. Deres Navne glemmes ikke let herude, hvor de fik Lov til at lægge Grundvolden til meget af det, der siden er vokset op. Fru Hansen stod trofast ved sin Mands Side herude i Arbejdet, ofte under stor Svaghed. Hvor hun meget for sin Mand! Og hvor var hun meget for mange herude! Deres Minde vil leve længe, særligt blandt Siloams Kristne.

Og saa kom der nu Bud om, at Pastor Baumann, D. M. S.'s tidligere Formand, ogsaa er kaldt hjem. I ham havde D. M. S.'s Missionsarbejde og Arbejdere en trofast Ven. Han vedblev med stor Interesse at følge med i Arbejdet herude. Hans kærlige og opmuntrende Breve har gennem de mange Aar været mig til mgen Glæde og Velsignelse. Det er ikke mere end 14 Dage siden, jeg fik et meget fornøjeligt Brev fra ham. Hans Sind var da saa fyldt med alt, der skulde ske i Sønd rjylland. „Det vil blive mig en stor Sorg, om vi ikke faar Flensborg med; thi det vil for mig være et Tegn paa Degeneration i Danmark”, skrev han. Han glædede sig til at komme d rned efter Genforeningen; det skete altsaa ikke.

Hvor var Pastor Baumann trofast i Forbønner for dem, han kendte! Han mindedes os „gamle Missionærer i sin daglige Bøn. Det kn b lidt for ham at følge med og huske Navnene paa de nye Missionærer, der kom ud. „Men saa siger jeg til Gud, at selv om jeg ikke kan huske deres Navne, saa r de alligevel med i min Bøn, og jeg ved, at Gud ogsaa hører denne min Bøn,” skrev han i et af sine Breve.

Før den kristne Bramin, Sambasivan, døde hjemme i Danmark, havde jeg fortalt Pastor Baumann om n unge juridisk Student, Mr. Patro, som Sambasivan og jeg havde haft en Del med at gøre med. Patro var den Gang greben af Kristendommens Sandhed, og vor kære Pastor Baumann holdt trofast ud i Bøn for Patro, og spurgte nu og da i sine Breve: „Naar kommer han?” J g kunde kun sige, at saavidt Mennesker kunde se, var han kommen langt bort fra Kristendommen. Han er nu en stor Mand oppe i de nordlige Egne af Madras-Præsidentskabet. Jeg saa ham for kort Tid siden hern de i Madras og talte med ham. Han føler sig atlidlid sky overfor mig; thi han mindes sikkert en Aften for mange Aar siden, da Sambasivan og jeg sad hos ham til langt ud paa Natten og talte og bad med ham. Da erklærede han, at han vilde

være Kristen, hvad det saa end skulde koste. Naar jeg saa Patro, tænkte jeg altid: Ja, ja, du ved ikke, at der er en gammel Præste i Danmark, der beder Gud om, at du maa kende din Besøgsstid! — Men nu er det saa forbi — dog nej, det er det ikke, thi jeg tror, at vor kære Ven vedbliver med sin forbedende Gerning deroppe i de evige Boliger, hvor nu hans Sjæl glæder sig. Da jeg fortalte Pastor Baumann om den unge Sudersanam, der blev døbt her for nogen Tid siden, skrev han: Tak, kære Ven, at jeg maa faa Lov til at faa den unge Mand med ind i den Kreds af Indere, jeg bærer frem for Guds Trone.

Men D. M. S. og vi, der staar i D. M. S.s Arbejde har mistet en kær Ven, hvis Navn vil længe mindes iblandt os.

Vi takker Gud for, hvad han og de andre kære Venner var for Guds Riges Arbejde her i Indien.

Joh. Bittmann.

Moorhead, Iowa.

Det er længe siden nogen har skrevet herfra. Grunden er vel den, at her ikke er foregaaet noget særligt af mere end lokal Interesse. Spørger Læseren, hvorledes gaar det nu? kan der svares: desværre alt for meget ved det gamle; dog, vi kan ikke sige, der aldrig sker noget nyt iblandt os; ogsaa her sker der Forandringer paa flere Maader.

I Februar havde Bethesda Menighed 25 Aarsfes og Fes fik vi da, selv om det syntes meget vanskeligt paa Grund af Sygdom, Vejfrøholde og faa Præster til at deltage. Vi fik to af Menighedens forhenværende Præster, P. M. Petersen og Fr. P. Taler og flere Møder end vi havde ventet, og Præsterne bragte begge godt Budskab baade om Synd og Naade. Baade Gud og de skal have Tak derfor.

Ved en saadan Lejlighed spørges der: hvad Forandring er der sket? og vi kan svare igen: for os Mennesker at se er der ikke sket noget videre ud over det almindelige, sammenlignet med andre Menigheds-Virksomheder; dog, her er endnu særlig mange af Stifterne og deres Børn, som nu er vokset op, og tælles Stifternes Børnebørn med, udgør de mere end Halvdelen af Menigheden.

I de 25 Aar er 139 døbt, 98 konfirmeret, 3085 Nadvergæster, 25 Par viede, 25 begravede, 88 optaget, 50 afgaaet.

Kasserens Regnskab viser, det har kostet Menigheden \$9-480.00 for de sidste 20 Aars Virksomhed, som følger: fra 1900—1904 \$1178.39; 1905—1909 \$1393.14; 1910—1914 \$3577.75; 1915—1919 \$3331.00.

Menneskene ser paa det ydre. Gud paa Hjerterne; han alene kender, hvad der er vundet, men efter de sidste 20 Aar er Sjæleantallet nu kun 6 højere og efter de sidste 5 Aar, nu kun 3 højere. Den mest iøjenfaldende Forandring synes at være med Præster i Menigheden. Følgende har betjent Menigheden i anførte Tidsrum: P. P. Thisted, 1 Aar, 10 Md.; P. M. Petersen 4 Aar, 9 Md.; C. C. Mengers 4 Aar, 8 Md.; Chr. Petersen, 1 Aar, 10 Md.; P. M. Petersen, 2 Aar, 6 Md.; Fr. Petersen Taler, 2 Aar, 4 Md.; E. Hansen fra Mai 1915 til Dato, men han vedbliver at betjene Menigheden, til han eller Menigheden faar andet bestemt for Fremtiden, saa Virksomheden ikke standse paa Grund af Vakance, men fortsættes indtil videre som hidindtil.

Den største Forandring efter 25 Aarsfesten af Betydning er \$350.00 Forhøjelse i Præstlønnen; en anden Forandring er en af Menighedens Stifteres pludselige Forflyttelse fra Tiden ind i Evigheden. Det var Peter Johnsen, som kom uheldig af Dage ved Arbejdet i en Brønd paa en af hans Farme; det bragte stor Sorg, men hvad der giver